

POORTAOL

GRATIS VESTINGKRANT VOOR EN DOOR BEWONERS VAN DE VESTING WOUDRICHEM
REDACTIE: DAALDERSTRAAT 4 ▾ 4285 AV WOUDRICHEM ▾ info@woudrichemvesting.nl ▾ JAARGANG 18 ▾ 22 JUNI ▾ 2020

ONVOORZIEN EN ONBEDOELD
KAN HET BELEID VOOR OUD
PAPIER ERTOE LEIDEN DAT PAPIER
IN DE GRIJZE BAK VERDWIJNT.

OUDERDOM EN WIJSHEID WORDEN
VAAK MET ELKAAR VERBONDEN.
LUISTEREN DUS ALS ONZE SENIOREN
IETS OVER DE TOEKOMST ZEGGEN.

WEER EEN NIEUWE RUBRIEK:
'WITTE NOG ...' VAN HENNIE
NEVEN-ROS. HERINNERINGEN
AAN VERVLOGEN TIJDEN.

KOMT ER OOK EEN BEELDENSTORM IN
WOERKUM? VRAAGT ONZE
KAMPIOEN PEUKENRAPEN
ZICH AL FIETSEND AF.

IN CHINA VERSPREIDEN ZE
VIRUSSEN. IN WOERKUM GEVEN ZE
RAAD. WE HEBBEN HET OVER DE
CHIROPTERA. JUUST: DE VLEERMUIS.

ONDERNEMERS HEKELN OUD PAPIER BELEID

Niet alleen inwoners van de vesting maken zich zorgen over het nieuwe gemeentelijke beleid voor oud papier en karton. Vestingondernemers laten weten dat ze nooit alle papier en karton kwijt kunnen in een container die één keer per maand wordt opgehaald.

Peter van Hekken (boekwinkel Tante Bethje) komt nu al om in verpakkingsmateriaal. "Wij hebben zoveel papier en karton dat we dit wekelijks zelf afvoeren. Bij ons in het dorp (Dussen) haalt de muziekvereniging regelmatig oud papier op en die zijn er blij mee." Ook Frans Baks (Ijs- en Spijssalon Baks), Marianne de Groot (Het Woerkums Winkelkje) en Annemiek van Straten (pop-up kookstudio Heerlijk en Eerlijk) brengen wekelijks hun papier naar het gemeentelijk milieustation in Giessen.

Marja Minczeles (Optilight International) neemt papier en karton mee naar huis. "Tegen de tijd dat het oud papier opgehaald wordt, zit heel m'n schuurtje vol. Dat gaat dus niet in een container passen." Ook Jop Duyvendak (Schering ⚡

Inslag) en Patrick de Rade (Kruiden en Jasmijn) maken zich grote zorgen en noemen het plan 'onzalig' respectievelijk 'rampzalig'. Beiden kampen met ruimtegebrek voor opslag. Patrick de Rade: "Ik heb naast flessencontainer en afvalcontainer écht geen plaats meer. Kan er geen

ondergrondse container komen of zo?" Dit laatste raakt een open zenuw bij Jop Duyvendak: "Wij hebben de twijfelachtige eer de ondergrondse afvalcontainer pal voor ons neus te hebben. Zomers is de stankoverlast zo enorm dat de container twee keer per

week geleegd moet worden. Daarnaast komt er veel ongedierte op af en worden we regelmatig 's nachts wakker van de knal die door het hard dichtgooien van de containerklep veroorzaakt wordt. Mijn voorstel zou zijn om deze vuilcontainer naar het Janus Baks Bastion te verplaatsen

en op de Hoogstraat een centrale papiercontainer voor pasjeshouders te plaatsen. Stank weg, ongedierte weg. Bovendien kan de ondergrondse vuilniscontainer op Janus Baks Bastion één keer per week geleegd worden en dat scheelt de gemeente dus aardig wat geld."

Bij voldoende capaciteit scheelt zo'n container ook een wekelijkse colonne van ondernemers in busjes op weg naar het milieu station. Ook dat is dus pure milieuwinst.

Als het allemaal te ingewikkeld wordt, is de kans groot dat papier in de grijze container belandt, voorspellen diverse ondernemers. Zij zijn net als de ondernemersvereniging Woudrichem verbaasd dat ze helemaal niet door de gemeente zijn benaderd en hopen op maatwerk voor de vesting.

Peter van Hekken: "Soms is het verstandiger om wat langer na te denken voordat je als gemeente een besluit neemt. Zo'n historische vesting met veel horeca vraagt nu eenmaal een specifieke aanpak."

SENIOREN PLEITEN VOOR EEN 'ANDER NORMAAL'

Door het coronavirus kijken veel mensen op een andere manier naar hun omgeving. Zal ik die vliegvakantie doorzetten of blijf ik in Woerkum, een plek die veel mensen aan een vakantiebestemming doet denken. Laat ik me bij de aankoop van eten leiden door de prijs of door de herkomst? En die auto, moet dat mijn eigendom zijn of wil ik af en toe over een auto kunnen beschikken?

Nu de wereld langzaam uit de coronalockdown ontwaakt, pleiten deskundigen om niet meer terug te gaan naar het 'oude normaal' omdat daarin de oorzaken van het virus zijn verweven. Zonder structurele veranderingen zouden we pandemie na pandemie krijgen. 't Poortaal peilde de vorige week de mening van jongeren en laat nu senioren aan het woord.

"We fokken veel te veel dieren" aldus Johan Combee (82). "Kijk, na de Tweede Wereldoorlog had iedereen honger en was alles erop gericht om zoveel mogelijk mensen te eten te geven.

Maar daarin zijn we doorgeslagen en dat is slecht voor natuur, milieu en dus voor onszelf. Bovendien veroorzaakt het veel dierenleed en kan een boer er amper van rondkomen. Stoppen dus met die intensieve veehouderij. Ik ga zelf altijd naar een echte slager, vroeger in Rijswijk en toen die er mee stopte in Almkerk. Dat is wel wat duurder maar dan weet

je dat je een stukje goed vlees hebt. Die sperziebonen die uit Egypte ingevlogen worden, die kende uren koken en dan zijn ze nog taai. Dus eet ik wat het seizoen 'geeft'. Dat zou eigenlijk iedereen moeten doen.

Verder moet er een vliegtax komen. Belachelijk dat die vliegtuigensector gesubsidieerd wordt terwijl ze de boel

ETEN UIT EIGEN STREEK
Steeds meer mensen willen weten waar hun voedsel vandaan komt en kopen bewust streekproducten. In onze streek kan dat onder andere via de website PuurAltena.nl waar een groot deel van de streekproducenten bij aangesloten is. Wilt u biologisch en duurzaam geteelde producten, dan is het goed om te weten dat de Boerderijwinkel Kraaiveld 's Heeren Loo - aan de Roef 4 te Oudendijk - weer dagelijks open is. Veel van hun groente komt van de biologische moestuin Akkers van Altena, pal naast de winkel.

naar de knoppen helpen." Omdat Johan alleenstaand is kan hij z'n auto niet missen, maar interesse in het delen van een elektrische auto heeft hij zeker. "Als er wat is moet ik gelijk in de auto kunnen springen, maar als zo'n project groter wordt en er dus altijd zo'n e-wagen 'om de hoek' klaar staat, dan doe ik mee. Niet alleen voor de CO2: Woerkum zonder auto's is tien keer zo mooi."

Jan Verhoeven (91): "Als de corona onder controle is, en dat kan nog wel even duren, dan wordt het tijd voor een hele andere economie. Heel dat neoliberalisme moet op de schop. Het heeft onderwijs en gezondheidszorg geruineerd. Ook de private equity fondsen moeten aan banden worden gelegd.

AUTODELEN WINT AAN POPULARITEIT
Het delen van auto's werd al populairder en heeft sinds het coronavirus nog een flinke duw in de rug gekregen. Er zijn inmiddels ruim een half miljoen Nederlanders die deelnemen aan een autodeel project. Een derde van hen heeft de auto weggedaan of geen extra auto gekocht, zo blijkt uit onderzoek. Ook in de vesting is er een autodeelproject: twee elektrische auto's dat is dus dubbel CO2 besparen. Nadere info of opgeven via: woudrichem.samenslimrijden.nl

Kijk naar die investeerders van de HEMA, dat is puur roofofkapitalisme. We moeten weer terug naar fatsoenlijke ondernemers die de lange termijn in het vizier hebben en trots zijn op hun medewerkers. Wist je dat alle pensioenfondsen bij elkaar 1500 miljard in kas hebben? Als ze dat geld aan de overheid ter beschikking stellen, tegen laten we

zeggen twee procent rente, dan kan de overheid met dat geld de sociale woningbouw en de infrastructuur weer op orde brengen. Ook de energietransitie kan ervan betaald worden. En vergis je niet, met die twee procent rente kunnen ze royaal aan hun verplichtingen voldoen. Daar zou ik voor zorgen als ik Rutte was."

Onze 'Dokter Tinus' Rob van Walree (90) doet zelf de boodschappen maar kijkt niet bewust naar herkomst. "Ik zou niet eens weten waar ik dat kan zien." Ook over grote thema's als de energietransitie en stikstofproblematiek heeft hij geen uitgesproken mening. "Daar ben ik niet deskundig in."

Maar over de antiracisembeweging die de wereld de afgelopen weken in de ban houdt, heeft hij wel een uitgesproken mening. "Systematisch racisme is fout, punt uit. Door verschillen in godsdienst en etnische afkomst zijn er altijd spanningen geweest en die zullen er altijd blijven. Maar een systeem waarin mensen op basis van geloof of ras achtergesteld of uitgesloten worden is altijd verkeerd." In de tijd dat hij praktiserend huisarts was, ging hij vaak in plaats van op vakantie, als oogspecialist in Afrika assisteren. "Daar kun je met eigen ogen zien hoe groot de kloof is tussen ons rijke Westen en de armoede daar. Dus best te begrijpen dat ze proberen hiernaartoe te komen."

KERKEN VIJFEN VEER

De erediensten in de Martinuskerk zijn voorzichtig hervat. In juni met maximaal dertig kerkgangers, in juli met maximaal honderd - of zoveel als haalbaar is met gepaste afstand tussen de zitplaatsen. Vanwege het coronavirus is er nog geen samenzang. Ter vervanging worden twee voorzangers ingezet. Wie een dienst wil bezoeken, wordt verzocht zich daarvoor aan te melden in verband met het maximaal toegestane aantal kerkgangers. Aanmelden kan via www.kerkwoudrichem.nl of door te bellen naar 06-23539082.

Ook de vieringen in de RK kerk aan de Vissersdijk starten weer. Op zondag 5 juli is de eerste viering, ze begint om 9.15 uur. Omdat er vanwege de coronaregels maar dertig bezoekers in de kerk mogen, is reserveren verplicht. De informatie daarover verschijnt op de website van de parochie: www.elisabethparochie.nl

DUIZEND BOMMEN EN GRANATEN

Zo heet het eet-lokaal dat sinds deze week van dinsdag t/m zondag overdag open is voor koffie, thee, drankjes en lunch. Met terras voor het museum én achter in de tuin een aanwinst voor de vesting. Dineren kan vanaf begin juli.

LOOPPLANK INGERUID VOOR TRAP

die in het AMC werkt als onderzoeker/opleider, samen met haar dochters Hannah (20) en Fleur, besloten het huis te kopen. Hannah studeert en woont in Rotterdam maar ook zij moest zich thuis voelen. Wat hen bij de keuze heeft geholpen is gek genoeg een vleermuis, die op een dag bij hen binnen was gevlogen. Op internet zochten ze: 'Hoe krijg je een vleermuis naar buiten' en vonden bij toeval dat dit dier symbool staat voor een nieuw begin, het oude achter je laten. En toen de oude bewoners vertelden dat er bij hen óók een vleermuis binnen kwam, precies op het moment dat ze besloten te gaan verhuizen, wisten Monique en de meiden het zeker: dit huis heeft, samen met de vleermuis, ons gekozen.

Bij Monique was de liefde voor Woudrichem al vele jaren eerder ontstaan toen hun schip, de Oane Jacoba, nog in hartje Rotterdam lag en ze soms op vakantie in Woudrichem voor anker gingen. Dan dacht ze: "Ik geloof dat ik niet meer weg wil..." Nu hebben ze de loopplank ingeruild voor een trap. "Op het schip is alles gelijkvloers, hier hadden we moeite met steeds die trap. Inmiddels zijn we ook daaraan gewend." De sleutel blijft een dingetje. "Op het schip was het niet nodig de deur op slot te doen, je hoorde iedereen van verre aankomen. Hier is zoveel geluid dichtbij, we dachten steeds dat er iemand binnen was." Dus maar weer de voordeur checken: is ie wel dicht... "We hingen overal briefjes op: 'Deur op slot!' Eén keer waren we de sleutel kwijt en zat hij nog in de deur." In vele opzichten heel anders dus, leven in een huis. Gelukkig heeft Fleur een schaalmodel van hun schip op haar kamer staan. Het schip blijft haar bij en bij haar.

Was best ff wennen, een huis. Na haar hele leven op een schip gewoond te hebben, was het vooral voor Fleur (12) een hele omschakeling. "Op ons schip zaten de ramen boven je hoofd. Je zag en hoorde niemand. Hier gaan de mensen gewoon langs je raam." De gezelligheid kan ze wel waarderen. Zoveel mensen in de buurt. "Mijn beste vriendin woont twee straten verderop." Ook haar moeder, Monique Flierman, roemt de gezellige kletspraatjes met iedereen en de saamhorigheid. Bijvoorbeeld in corona-tijd, met hartjes, vlaggen, bieren voor het raam. "Je bent niet anoniem, er is veel sociaal contact, zonder oordeel of veroordeling, we voelen ons echt welkom in de buurt." Door de scheiding hadden moeder en dochter, samen met hond Mattie en muizen Charli en Moon, een andere plek nodig. Ze mochten direct logeren op Vissersdijk 8, dat te koop zou komen. "Dankzij alle lieve vriend(inn)en, die voor ons klaarstonden met spulletjes, fijne wijnavondjes en heel veel begrip, voelden we ons snel thuis." Uiteindelijk heeft Monique,

BEELDENSTORM

IN GEDACHTEN FIETSEND
DOOR JOS KORTHOUD

Doordat racisme in het middelpunt van de belangstelling is komen te staan zijn we ook in Nederland met een zelfonderzoek gestart. Dat leidt niet alleen in Amerika maar ook in Nederland tot een nieuwe beeldenstorm.

Moeten we in Woerkum ook vrezen voor omhalen van onze beelden? Het beeld van Johannes Nepomucenus is pas na de reformatie aan de gevel van de Waterstaatskerk gekomen. Anders was hij er niet eens geweest. Uit de Martinuskerk zijn destijds vele beelden vernield.

We weten dat burgemeester van der Lely te enthousiast meewerkte met het uit Woerkum wegwerken van onze Joodse medeburgers. Hij heeft geen beeld en zal er ook geen meer krijgen. Mogelijk is de naam van zijn straat niet eens meer houdbaar en wordt het weer 'de Zandsteeg'.

We denken dat ons beeld van Jacoba van Beieren onomstotelijk vast op haar sokkel staat. Of was zij eigenlijk ook fout? Had ze geen gekleurde page? Was Jan Klaassen wel zo onschuldig? Hij was immers ook militair en zal bij conflicten betrokken zijn geweest. Is 'de Zalmvisser' brandschoon? Misschien heeft hij nooit iemand ontmoet uit een andere cultuur. Die zal dus wel gespaard blijven. Maar hoe zit het met het beeld van

burgemeester Verhagen? Hij had destijds ook niet alleen maar vrienden. Maar we zullen hem en zijn beeld altijd blijven verdedigen. We moeten wel alert blijven want anders denken, leidt vaak tot vernietigen.

Dan moeten we ook vrezen voor abstracte beelden in de gemeente zoals van Kazimierz de Man en Ton Koops. Want die worden ook niet altijd goed begrepen en gewaardeerd.

De geschiedenis kun je niet veranderen, maar het begrijpen ervan kan aan veranderingen blootgesteld zijn. Het is wijs om cultuuruitingen te respecteren, maar er in het openbaar kanttekeningen bij te plaatsen, om een breder en dieper inzicht te verwerven.

WITTE NOG ...

DOOR
HENNIE NEVEN ROS

Witte nog... de ouwe huskes in Woerkum...

Wij woonden ook in zo'n oud huske en wel op de Hoogstraat.

Naast ons was de slagerij van slager Van der Linden, het pand waar op de foto twee fietsen tegenaan staan.

Toon Verhey, de slagersknecht bracht op die fiets met die grote mand voorop, het vlees en de ruwe ham (zoals een deftige Woerkumse dame de rauwen ham noemde) bij de klanten.

Schuif maar onder de deur door slager... Hoe deftig wil je het hebben...

Het huske was in tweeën opgedeeld.

Links woonden wij en rechts daar woonden mijn opa en oma.

We kwamen van Slot Loevestein waar mijn opa een aantal jaren fortwachter was, maar toen Loevestein in 1952 overging naar het ministerie van VROM moesten we daar weg.

Op naar Woerkum dan maar, daar lagen tenslotte de roots van de familie.

Achter de voordeur van het huske was een lange gang tot aan de keuken met daarachter een plots.

Op die plots stond een door mijn vader zelfgemaakte wip wap en achterop de plots hadden we een hokske met een flappie...

Hoe lang flappie daar gezeten heeft weet ik niet, maar toen we later naar 'het tranendal' gingen verhuizen was flappie er niet meer bij....

Er was een voorkamer voor de Kerst en de visite, maar het leven speelde zich vooral af in de keuken.

We gingen in de keuken in de teil en 's zomers werd de teil de hot tub van de jaren '50.

Voor ons huis stond de dikke pomp en aan de overkant stond de muziektent waar ik netjes voor sta te poseren. Dat zal ongeveer in 1954 geweest zijn.

Die staat nu in Almkerk en daar ben ik dan maar achteraan verhuisd.

DAGBOEK VAN JACOBA

FRAGMENTEN UIT HET FICTIEVE DAGBOEK VAN JACOBA VAN BEIEREN
DOOR CLAUDIA MASER-GRABNER

31 mei 1415

Wat me vandaag toch overkwam, ik liep door de Molenstraat naar de Vischafslag voor een verse zalm. Normaal haalt de meid de zalm, maar moeder vond dat het bij mijn opvoeding hoorde zodat ook een dame van stand het verschil weet tussen een dagverse en een bijna bedorven zalm. Hoe kun je anders weten wat je eet? Vader was het met haar eens dus kreeg ik een oude doordeweekse jurk aan en ging op pad.

Alsof het allemaal al niet erg genoeg was, stuitte ik op een groep

luidruchtige vissers die hevig aan het bekvechten waren. Ik probeerde de vissers geruisloos te passeren maar ik gleed uit over een palingkop en viel tegen een van de vissers aan. Als hij mij niet opgevangen had, was ik languit op straat beland. Ik schrok en probeerde me van hem af te duwen maar de visser vond het prachtig en hield me wat langer vast dan nodig. Alle vissers waren direct de ruzie van even tevoren vergeten en keken lachend naar mij. Ik bofte dat de meid eraan kwam en de vissers toesprak en haastte mij naar huis. Ik heb zeker één uur in het naar rozen geurende badwater gelegen.

Jacoba

